

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Alex. Ștefănescu. — *Procurile de substituie în Ardeal și și legea timbrului.*

Vasile C. Șerban. — *Considerațiuni asupra viitorului Cod penal al României întregite.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și justiție, S. III. — Faliment. — Moratoriu. — Omisiunea debitorului de a trece o creanță în lista creditorilor.*

(Soc. „Dentsche Bank” din Berlin cu Frații Damianoff).

Curtea de Apel din Iași, S. I. — Perimare. — Apel. — *Fixarea primului termen. — Act întrerupător.*

(I. Spudheim cu Soc. „Dunărea Chereștea”).

Tribunalul Covurlui, S. II. — Stare civilă. — Lipsă de act constatător. — Naștere. — Instanță competentă.

(Filip Constantin cu Cercul de Recrutare Covurlui).

Bibliografie.

PROCURILE DE SUBSTITUIRE ÎN ARDEAL ȘI LEGEA TIMBRULUI

Chestiunea care formează obiectul rândurilor ce urmează, este datorită felului în care este redactat un articol din procedura civilă ungurească, anume art. 104, privitor la limitele unei procuri ce o parte dă unui avocat pentru purtarea procesului.

Mai este datorită și împrejurării că modul cum a fost aplicat în practica zilnică acest text de lege, în partea referitoare la posibilitatea ce mandatarul avocat o are de a-și substitui alt mandatar, a creat o rutină care își are existența, ca să mă exprim astfel, bine consolidată.

Această rutină — am spus și cu alte prilejuri, că atâta vreme cât prin aceste părți va dăinui justiția ungurească, această justiție va purta emblema unei justiții rutinare, va fi o justiție a formulărilor stereotipe, va fi empirică — această rutină violează principiile de rațiune juridică, după cum violează și dispozițiile exprese și categorice ale legii timbrului (art. 4, paragraful 13).

Despre ce este vorba?

În Ardeal se obișnuște ca procura să fie întocmită astfel: după ce mandantul, reclamant sau pârât într'un proces, arată că imputernicește pe avocatul X spre a-i susține interesele, mandatarul are grije ca imediat în josul procurii să menționeze: substi-

tuiții mei sunt avocații, — și menționează 10—15 avocați! În josul listei celor arătați, mandatarul X semnează.

Timbrul achitat este cel prevăzut de lege pentru o procură, prin urmare este timbrul perceput pentru mandatul care a intervenit între partea litigantă și avocatul X.

La strigarea pricinii se prezintă nu mandatarul X, ci un substitut al său, unul din pomelnicul din josul procurii.

Acesta își stabilește astfel calitatea de reprezentant al părții din proces prin procura ce această parte a dat-o avocatului X. La alt termen se prezintă altul din cei menționați în interminabila listă din josul mandatului. Și așa mai departe.

Din punctul de vedere al timbrului, punct de vedere care trebuie să formeze obiectul atenției instanței judiciare, acest mod de reprezentare nu este regulat. Și iată pentru ce:

În susținerea lui se invoacă art. 104 pomenit mai sus. Acest articol cuprinde: „Procura cuprinde în sine toate actele referitoare la proces, înțelegându-se aci și actele referitoare la acțiunile pornite în cursul desbaterii....., la măsurile de asigurare, la terminarea procesului prin tranzacție, recunoaștere sau renunțare, de a primi numerarul .....și de a numi substitut”.

Se deduce de aci că legea prevăzând pentru mandatar puțința de a numi substitut, modul de reprezentare arătat mai sus și practicat constant în Ardeal, este regulat și nu violează legea de timbru. Că, adică, este suficient a se arăta de mandatar în josul mandatului său, numele celor ce pot să-l înlocuiască, pentru ca să nu se mai achite alte taxe de timbru cerute de lege.

Cred că este așa de simplă chestiunea, cred că netemeinicia acestui fel de a vedea apare așa de evidentă, că numai enunțând chestiunea, și această netemeinicie apare imediat.

Și este nefondat acest mod de a vedea pentru că se face confuzie între acordarea și recunoașterea unui drept (drept static) și exercițiul acestui drept (dreptul în mișcare). Faptul că mandantul inițial a acordat mandatarului său puțința, dreptul (dreptul

în sensul în care acest cuvânt se întrebuițează în vorbirea zilnică) de a-și substitui alți mandatar, — este o situație. Și pentru aceasta legea nu pretinde nici un impozit, de oarece aceasta face parte din cuprinsul mandatului, împreună cu celelalte putințe sau drepturi cu care înțelege să investească, în numele lui și pentru el, pe mandatar (să facă tranzacție, să ia măsuri de asigurare, etc., etc.) și pentru îndeplinirea căroră, este clar și simplu, că va trebui să satisfacă cerințele de timbru. Și este altă situație atunci când mandatarul înțelege să uzeze de această posibilitate, de acest drept, de a-și substitui unul sau mai mulți. Exercitarea aceasta a facultății de substituție acordate este supusă la taxa de timbru, timbrul cerut pentru un nou mandat. De oarece, în acest caz mandatarul X devine la rândul său mandant și substituții devin mandatar. Deci pentru acest nou mandat este necesară achitarea altei taxe de timbru, nefiind suficient timbru perceput pentru mandatul inițial.

Cuvintele din text „*de a numi substituit*“ trebuie înțelese în sensul că atunci când mandantul prim, partea litigantă, nu a specificat în procura ce dă, care sunt atribuțiunile cu care înțelege să investească pe mandatarul său, ci se mărginește a se exprima numai că „dă procură a-i purta procesul“, în acest caz aceste atribuțiuni sunt cele arătate în art. 104, între care este și aceea că procuristul are și facultatea, dacă găsește cu cale, să dea și el mandat altora. Atât și nimic mai mult. Aceste îndatoriri, când nu se prevăd în procură, legea le impune în sarcina mandatarului. Căci părțile neprevăzându-le expres, este presupunerea de neînălăturat că au primit dispozițiile legii, la care se presupune că s'au referit. Iată o prezumție care nu poate fi susceptibilă de dovada contrarie (*juris et de jure*). Este dela sine înțeles că părțile pot să modifice dispozițiile legii, măbind sau micșorând îndatoririle mandatarului, dar în acest caz trebuie să prevadă expres aceasta în procură.

* * *

Față de un asemenea fel de reprezentare, se impune o întrebare: ce au de făcut instanțele în procesul în care părțile se prezintă în felul arătat mai sus?

Părțile nu pot fi socotite absente fiindcă substituții au pus concluzii asupra acestei chestiuni. De oarece Tribunalul nu poate să ia nici o dispoziție până nu o pune în desbaterea celor ce reprezintă pe părți. Deci suspendarea nu se poate pronunța pe baza art. 28 din legea de procedură din 11 Iulie 1929.

Nu se poate nici obliga părțile a achita timbrul în instanță, cum prevede art 57 din aceeași lege, de oarece procura nu este un act de procedură la care se referă legea.

Cred că amânarea cauzei pentru un alt termen este de adoptat, termen până când părțile vor aranja modul de reprezentare prin achitarea tim-

brului. La acest termen se pot prezenta trei situații: sau se prezintă cu mandat în regulă; sau nu se prezintă de loc, în care caz se suspendă, sau în sfârșit se prezintă în aceeași situație, în care caz dosarul urmează să se scoată de pe rol.

Sf. Gheorghe, 1 Noembrie 1929.

Alex. Ștefănescu
Prim-Președintele Trib. Trei Scaune

CONSIDERAȚIUNI ASUPRA VIITORULUI COD PENAL AL ROMÂNIEI ÎNTREGITE.

Războiul mondial care a sdruncinat puternic omnia din punct de vedere moral, economic și social a agravat în mod simțitor criza represiunii, care sub o formă mai puțin simțită exista la noi de mult.

În astfel de condițiuni, codul penal care astăzi ne guvernează, promulgat la 1 Maiu 1865, inspirat în cea mai mare parte din codul penal francez dela 1810 și ideile școalei beccariene, nu mai corespunde cerințelor actuale de represiune și prin multiplele lacune ce le prezintă este în neputință de a stăvili criminalitatea în continuă creștere.

Plecând dela constatarea de ordin general că legislația penală a unei țări are misiunea de a asigura avutul, ordinea și pacea indivizilor și a colectivității din care aceștia fac parte, o asemenea legislație este de neapărată trebuință să oglindească într'ansa tot complexul împrejurărilor economice, sociale și culturale cari condiționează dezvoltarea unui popor și să fie în același timp expresiunea cea mai înaltă a gradului de civilizațiune atins de acel popor.

O asemenea legiuire penală, corespunzând convingerilor și principiilor morale actuale, capabilă să răspundă scopului suprem de apărare socială era la noi absolut necesară în vederea unificării legislative, cu atât mai mult cu cât și actualele legiuri penale aplicabile în teritoriile alipite fiind tot legiuri vechi, sunt rămase și ele cu mult în urma progreselor realizate în domeniul acestei științe, în ultimele decenii.

Cunoscută fiind importanța legilor penale pentru buna organizare a unui stat, pentru soluționarea acestei importante probleme de reunire într'un sistem complet și unitar a diverselor legiuri penale în vigoare pe întreg teritoriul țării, în acord cu concepțiunile juridice moderne și cu necesitățile noastre actuale, cu alte cuvinte, în vederea acestei vaste opere de codificare, ș'a instituit chiar îndată după unire — în Octombrie 1920 — o comisiune compusă în majoritatea ei din elementele cele mai de valoare ale înaltei magistraturi și mai în urmă — în August 1924 — o altă comisiune mai puțin numeroasă, compusă din specialiști în materia dreptului penal, cari după îndelungate și serioase stu-

dii — până în Iulie 1925 — și cu concursul prețios al membrilor consiliului legislativ, dela data înființării acestui organ când au încetat lucrările comisiunilor speciale, deci după o muncă de aproape opt ani, au elaborat proiectul noului cod penal.

Am avut prilejul de a semnala în paginile acestei reviste¹⁾ importanța acestui mare eveniment din viața juridică de după războiu a țării noastre când sub trecuta guvernare, ante-proiectul noului cod penal al României întregite a fost depus pe biroul Camerei.

Nu mai insistăm în această privință.

Noul cod penal sub influența principiilor școlii pozitiviste italiene a părăsit fundamentul pur obiectiv al dreptului clasic.

Este prea bine cunoscut că școala clasică are la bază principiul liberului arbitru în materie de responsabilitate penală, această școală având în vedere în concepția represiunii nu persoana infractorului ci actul comis în sine.

Noul cod menținând și mai departe liberul arbitru ca fundament al represiunii, a adoptat totuși în bună parte principii școlii neo-clasice penale, acordând judecătorului o mare latitudine în ceea ce privește individualizarea pedepsei, ținând seama nu numai de actul comis în sine, ca până acum, ci și de persoana delicventului în legătură cu tot complexul de forțe cari lucrează asupra voinții acestuia și-l determină la comiterea infracțiunii.

Pentru a răspunde cât mai mult nevoilor de represiune viitorul cod, pe lângă că a prevăzut pedepse mai severe ca actualul cod, dar a stabilit și o serie de noi și importante incriminări.

Astfel în materia dreptului internațional penal s'a părăsit cu totul sistemul codului actual. S'au modificat unele dispozițiuni în materie de extrădare. S'a prevăzut recidivă internațională.

S'a admis sistemul așa zis al pedepselor paralele, făcându-se deosebire între infracțiunile de drept comun și infracțiunile politice, lăsându-se la latitudinea justiției de a califica, după împrejurări, ca infracțiuni politice și acele acte cari ar avea la bază un mobil politic.

S'au admis principiile legii Berangér cu suspendarea pedepsei în anume cazuri.

S'a admis eliberarea condițională, închisoarea la domiciliu și admonestarea și pedeapsa izolării pentru infractorii incorijibili.

S'a stabilit un regim deosebit față de delicvenții minori a cărui superioritate este incontestabilă și care constituie un titlu de distincțiune al viitorului cod.

S'a reglementat cumulul de infracțiuni, s'a introdus clauza de invocare a legitimei apărări și în materie de bunuri.

S'au corecționalizat o serie de crime. A dispărut distincțiunea din actualul cod între tentativa de crimă și crima săvârșită dar neizbutită.

1) Vezi *Dreptul* No. 14 din 8 Aprilie 1928.

trădarea morală.

Cu privire la spionaj și trădare, s'a incriminat și S'au prevăzut pedepse în contra mituitorilor, în contra administratorilor a căror gestiune s'ar dovedi a fi frauduloasă, și pentru eliberarea de cecuri fără acoperire, etc., etc.

Nu s'a admis în fine pedeapsa cu moartea.

Proiectul conține 600 articole și este împărțit în trei cărți.

În cartea I care vorbește despre pedepse și măsuri de siguranță, în cele zece titluri cari le cuprinde, tratează pe rând: despre pedepse, despre măsurile de siguranță, despre tentativă, despre concursul de infracțiuni, despre participare, despre infracțiunile de presă, despre imputabilitate, despre concursul împrejurărilor agravante și ușurătoare, și despre stingerea pedepselor.

Cartea II vorbește despre crime și delictе în special și tratează în cele patru titluri: despre crime și delictе în contra statului, despre crime și delictе în contra constituției, despre crime și delictе în contra intereselor publice și despre crime și delictе în contra particularilor.

Cartea III tratează despre contravențiuni.

Proiectul este alcătuit după sistemul codului penal italian în vigoare și după proiectul de cod penal întocmit de penalistul italian Rocco.

Lăsând la o parte unele lacune pe cari le prezintă și cari credem că vor fi înlăturate la timp, viitorul cod penal al țării noastre, punând bazele unui sistem complet de represiune în conformitate cu concepțiile juridice actuale, este o operă legislativă de mare valoare și dorim în mod sincer ca punerea lui în aplicare să nu întârzie prea mult.

Vasile C. Șerban

Judecător, Todireni-Botoșani.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III.

Audiența dela 5 Februarie 1929

Președinția D-lui V. Tătaru, consilier

Soc. „Deutsche Bank“ din Berlin cu firma Frații Damianoff
FALIMENT. — MORATORIU. — OMISIUNEA DEBITORULUI DE A TRECE
ÎN LISTA CREDITORILOR O CREANȚĂ. — DACĂ POATE ATRAGE
REVOCAREA MORATORIULUI. — ART. 481 AL. 2 ȘI 841 C. COM.

Omisiunea debitorului, căruia i s'a acordat un moratoriu, de a trece o creanță, chiar contestată, în lista creditorilor, nu poate duce la revocarea moratoriului și la declararea falimentului, decât numai dacă această omisiune a fost făcută de debitorul pășuit în mod intenționat și cu o vădită rea credință.

No. 193. — Admis recursul făcut de către Soc. Deutsche Bank din Berlin în contra Deciziei Curții de Apel din Craiova S. II-a cu No. 3/928 în proces cu firma Frații Damianoff.

Curtea deliberând,

Asupra motivelor I și II de recurs:

1) „Violarea și greșita aplicare a art. 841, 842 codul de comerț și a art. 696 codul de comerț;

2) „Violarea și greșita aplicare a art. 349 codul de comerț art. 106, 112, 113, 188 și 191 codul de comerț, a principiului *res inter alios acta*, denaturare, eroare gravă de fapt, omisiune esențială și nemotivare“.

Având în vedere că prin decizia atacată cu recurs, Curtea de Apel constată că intimata firmă frații Damianoff a omis să treacă în lista creditorilor prezentată pentru obținerea moratoriului și pe creditoare recurenta „Deutsche Bank“ din Berlin.

Considerând că, în conformitate cu art. 841 al. 2 și 834 c. com. dacă în timpul moratoriului se descoperă datorii nedeclarate de falit, Tribunalul poate să revoace chiar și din oficiu moratoriul și să prescrie măsurile necesare pentru continuarea procedurii de faliment contra debitorului aflat în stare de încetare de plăți.

Considerând că, potrivit acestor taxe, omisiunea debitorului căruia i s'a acordat moratoriul, de a trece o creanță chiar contestată a unui creditor în lista creditorilor, nu poate să ducă la revocarea moratoriului și la declararea falimentului, dacă această omisiune nu a fost făcută de debitorul pășuit în mod intenționat sau cu o vădită rea credință.

Că prin urmare, numai atunci omisiunea nu poate duce la revocarea moratoriului, când în fapt se poate constata că ea nu a fost săvârșită decât printr'o simplă eroare, iar nu cu intențiunea de a exclude pe vre-un creditor chiar contestat, dela beneficiului creditorilor săi.

Considerând însă că, în speță, deși recurenta a invocat înaintea Curții de Apel toate faptele și prezumpțiile arătate prin motivul II pentru a dovedi că omisiunea săvârșită de intimată nu este datorită unei simple erori ci unei rele credințe, — totuși Curtea de Apel a omis să discute toate aceste fapte și prezumpțiuni și să se pronunțe asupra lor, spre a vedea dacă în cauză există sau nu o rea credință din partea firmei intimată.

Că, procedând astfel, Curtea de Apel a comis o omisiune esențială, și a violat art. 841 și 834 c. com., și deci recursul urmează a fi admis pentru aceste motive, fără a mai discuta motivul III, care a fost invocat la instanța de apel.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I.

Audiența dela 25 Septembrie 1929

Președinția D-lui D. Volanschî, prim-președinte

I. Spodheim cu Soc. „Dunărea-Cherestea“

PERIMARE. — APEL. — FIXAREA PRIMULUI TERMEN. — PLATA CITAȚILOR. — CERERE PENTRU FIXAREA TERMENULUI. — DE CINE TREBUE FĂCUTĂ. — ART. 257 AL. 3 ȘI 326 AL. 5 PR. CIVILĂ.

Faptul că într'un apel, cererea pentru fixarea primului termen, însoțită de plata ta-

xelor de citațiuni, a fost semnată de avocatul părții apelante, fără să fi avut la acea dată o procură cu dată certă, nu este de natură a face ca plata acestor citațiuni să și piardă caracterul de act întrerupător de perimare, de oare-ce pentru fixarea primului termen în apel, nu este nevoie, potrivit art. 326 al. 5 pr. civilă, de nici o cerere, fiind suficientă numai plata citațiilor, iar faptul material al plății citațiilor, legea nu cere să fie îndeplinit de către chiar partea însăși.

No. Respnsă cererea de perimare făcută de I. Spodheim în proces cu Societatea „Dunărea-Cherestea“.

S'au ascultat d-nii avocați L. Pilat și M. Socor pentru reclamantul în cererea de perimare și M. Apotecher pentru apelantă Soc. „Dunărea-Cherestea“.

Curtea,

Asupra cererii făcută de Iancu Spodheim din Roman, cu petiția înregistrată la No. 3228 din 13 Aprilie 1929, de a se declara perimat apelul făcut de societatea în comandită simplă „Dunărea-Cherestea“ cu sediul în Brăila, în contra jurnalului No. 6781 din 1 Iulie 1924, și a sentinței comerciale No. 29 din 20 Martie 1928 a Tribunalului Roman;

Având în vedere susținerile părților;

Având în vedere că, în fapt, se constată că apelul a fost depus în ziua de 31 Martie 1928 președintelui Trib. Roman, iar cererea de perimare s'a introdus la 13 Aprilie 1929; că, însă, în ziua de 13 Decembrie 1928, avocatul N. Apotecher prin o petiție cere, plătindu-se și taxele de citații, termen de judecată, care se fixează la 13 Aprilie 1929; că, la termenul fixat avocatul N. Apotecher răspunde ca procurator al societății apelante fără a se ridica vre-o obiecțiune de intimat, care prezintă în instanță cererea de perimare înregistrată în aceeași zi cu termen fixat la 1 Iunie, părțile convenind ca și judecata apelului în fond să se amâne pentru aceeași zi;

Având în vedere că, potrivit art. 257 pr. civ., combinat cu art. 903 c. com., orice acțiune, opoziție, apel, etc., în materie comercială se perimă prin trecerea termenului de un an dela ultimul act de procedură, dacă partea interesată o cere;

Considerând că, este stabilit în jurisprudență că, cererea de termen însoțită de plata citațiilor se consideră ca un act de procedură cu caracter contradictoriu de natură a întrerupe cursul perimării;

Că, se susține însă de reclamantul în perimare, că, cererea de termen din 13 Decembrie 1928 deși însoțită de plata citațiilor, nu poate fi socotită ca un act întrerupător de perimare nefiind făcută de partea interesată, cum cere formal art. 257 al. 3 pr. civ.;

Considerând că, dacă este exact că cererea de termen din 13 Decembrie 1928 a fost semnată de avocatul N. Apotecher fără să fi avut la acea

dată o procură cu dată certă din partea apelantei, nu este mai puțin adevărat că, fiind primul termen fixat în apel nu mai era nevoie de această cerere, ci era suficientă plata citațiilor potrivit art. 326 al. 5 pr. civ.;

Că, aceiași normă se aplică și sub imperiul legii accelerării, când cererea de termen se face de apelant nefiind nici o rațiune să se repete o cerere făcută prin apel;

Că, legea necerând ca faptul material al plății citațiilor să se facă de partea însăși, prin faptul că s'a efectuat, trebuia să se dea curs apelului; că, apelul însă fiind semnat de procuratorul apelantei, deci implicit și cererea de termen, obiecțiunea ridicată e neintemeiată;

Având în vedere că, dacă s'ar decide că pentru fixarea termenului era nevoie de o altă cerere decât petiția de apel, din împrejurarea că avocatul N. Apotecher a cerut termen de judecata apelului, că, în ajunul termenului de judecată deci și a introducerii perimării, a explicat prin o petițiune pusă la dosar, lucrând în calitate de procurator a tuturor componentelor societății apelante, ce a înțeles să dovedească cu martorii propuși prin apel, din faptul că la ziua termenului s'a prezentat ca procurator al apelantei fără să se fi făcut vreo obiecțiune de partea adversă asupra acestei reprezentări, în care calitate s'a înfățișat și la judecata cererii de perimare, rezultă pentru Curte convingerea că a avut un mandat tacit din partea apelantei de a cere și termenul de judecată, așa că cererea făcută în această calitate însoțită de plata citațiilor a întrerupt cursul perimării și cum dela data ei până la introducerea cererii de perimare nu a trecut un an, perimarea nu a putut opera.

Că, în afară de aceste motive, perimarea fiind creată ca o sancțiune contra acelor care fie din culpă, fie din geligență lasă în părăsire instanța sesizată de ei în termenul defipt de lege, în speță, apelantei nu i se poate imputa vreo vină nici neglijență, căci odată ce era fixat termen de judecată și plătite citațiile cu mult înaintea expirării unui an dela introducerea apelului, orice nouă cerere de termen ar fi făcut de atunci și până la termenul fixat când s'a prezentat și perimarea, era inutilă și nu putea avea nici un curs.

Că, urmează dar a se respinge cererea de perimare ca nefondată.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată în perimare, Curtea apreciind fixează suma de una mie lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier D. Apostolide, respinge cererea de perimare.

Semnați: D. Volanschi, A. T. Bercea, M. Possa, D. Apostolide.

Opinie.

La 13 Decembrie 1928, avocatul N. Apotecher, prin petiția adresată către primul președinte al

Curții de apel, cere și obține fixarea unui termen de judecată pentru 13 Aprilie 1929; pe această petiție agentul portăreilor constată că s'au plătit taxele pentru trei citații.

Petițiunea aceasta nu poate fi considerată ca act de procedură cu caracter contradictor întrerupând cursul perimării:

1. Ea nu este făcută de partea interesată, cum pretinde art. 257 al. 3 pr. civ., căci avocatul Apotecher cerând fixarea termenului nu arată nici măcar că lucrează în calitate de procurator;

2. În această împrejurare nu se poate vorbi despre un *mandat tacit* căci: a) În drept, atunci când este vorba de cereri cari trebuiesc introduse într'un termen fatal, sau de petițiuni cari întrerup cursul acelor termene — cum ar fi în speță —, mandatarul care lucrează trebuind să aibă procură cu dată certă în momentul intervenției sale, nu poate să invoace mai târziu un mandat expres verbal și cu atât mai puțin unul tacit, și b) În fapt, nimic nu ne autoriză din împrejurarea cunoscută că avocatul Apotecher *posterior* datei de 13 Aprilie 1919, a avut procură dela apelanți, să deducem că el ar fi avut o asemenea procură și concomitent cu cea dată. Dacă într'adevăr o avea, el ar trebui să o prezinte astăzi, dar atunci nu s'ar mai putea vorbi de un mandat tacit.

Perimarea presupune un anumit timp de inacțiune din partea apelantului, din care să rezulte prezumția că el a renunțat la susținerea apelului introdus. În speță, din împrejurarea că avocatul Apotecher a cerut și obținut termen pentru judecarea apelului la 13 Aprilie 1929, nu se poate susține că apelanții au avut cunoștință despre această sorocire, și de aceea nu au crezut util să mai intervie, căci pentru data de 13 Aprilie 1929 procedura față de apelanți se vede că nu a fost îndeplinită.

Nici despre o ratificare posterioară a cererii făcută de avocatul Apotecher la 13 Decembrie 1928 pentru fixarea termenului de 13 Aprilie 1929 (ceea ce susține apelantul că s'ar fi petrecut în acea ședință) nu poate fi vorba, căci la acea dată mai întâi a introdus intimatul cererea lui de a se perima apelul, iar apoi s'a strigat cauza în ședință publică; aceasta rezultă din împrejurarea că atunci când s'a strigat părțile pentru ședință publică, intimatul a și prezentat cererea lui de perimare înregistrată, deci implicit primită înaintea ședinței.

Pentru aceste motive, suntem de opinie că cererea de perimare a apelului de față trebuie admisă.

Semnat: E. Petiț.

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în restanță a'i trimite cât mai neîntârziat costul abonamentului rămas neachitat.

Tabla de materii se trimite abonaților în curent cu plata abonamentului fără altă plată suplimentară.

TRIBUNALUL COVURLUI S. II.

Audiența dela 30 Mai 1929.

Președinția D-lui Dan Iancovescu, președinte

Filip Constantin cu Cercul de Recrutare Covurlui.

STAREA CIVILĂ. — LIPSĂ DE ACT CONSTATATOR. — NAȘTERE. — CONSTATAREA EI. — INSTANȚA COMPETINTE. — ART. 33 C. CIVIL ART. 19 DIN LEGEA PENTRU RECRUTAREA ARMATEI ȘI 159 DIN REGULAMENTUL ACESTEI LEGI.

Cererea prin care se tinde să se constate judecătorește o naștere în conformitate cu dispozițiunile art. 33 c. civ., art. 19 din legea pentru recrutarea armatei și art. 159 din regulamentul acestei legi, este de competența Tribunalului de județ, în al cărui district se află cercul de recrutare, unde urmează a recruta cel a cărui naștere are a fi constatată.

Jurnal No. 7518.—Admisă cererea făcută de Filip Constantin pentru constatarea nașterii sale.

Tribunalul, (după divergență),

În majoritatea formată din d-nii Dan Iancovescu, președinte, și G. Aburel, jude de ședință, —

Găsește că cererea făcută de Filip Constantin poate fi soluționată de acest Tribunal, dat fiind că recrutarea numitului urmează să se facă de către Cercul de recrutare Covurlui și pentru ca petiționarul să poată să-și facă dovezile în această cerere, — amână cauza:

Semnați: Dan Iancovescu, G. Aburel

Opinie,

Noi, Aurel L. Vidrașcu, jude de ședință, opinăm în prim loc la anularea acțiunii ca făcută fără respectarea formelor procedurale în vigoare, potrivit cărora trebuiau să se facă comunicările prescise de art. 4 din legea de accelerare, ca reclamantul să indice atât domiciliul său, cât și al pârâtului, prescripțiunii ce din cuprinsul acțiunii se constată că nu au fost îndeplinite; trecând însă peste acest motiv de nulitate a cererii, opinăm pentru a se este singura instanță competentă a soluționa adeclina competența în favoarea Trib. Constanța care această pricină, pentru considerațiunile mai jos expuse:

Având în vedere că, prin petițiunea înreg. sub No. 6977/1928 la acest Tribunal, Filip I. Constantin cere a se constata judecătorește nașterea sa în conformitate cu disp. art. 33 c. c., art. 10, din legea pentru recrutarea armatei și art. 159 din regulamentul acestei legi, indicând că evenimentul nașterii s'a petrecut în com. Hârșova jud. Constanța.

Că, prin această acțiune s'a chemat ca pârât Cercul de recrutare Covurlui spre a se da hotărârea contradictor cu acesta.

Având în vedere actele dela dosar și susținerile părților.

Având în vedere că, în timp ce art. 33 c. civ., prevede în anumite cazuri posibilitatea de a se

constata judecătorește evenimentul unei nașteri, iar art. 19, din legea pentru recrutarea armatei se referă la acest text a cărui aplicabilitate o indică, art. 159 din regulamentul legii împreună cu art. 70 din legea recrutării armatei pe care îl completează, se ocupă de competența consiliului de recrutare, stabilind două cazuri excepționale ce neintrând în competența acestui consiliu rămân de resortul unul al consiliului de revizie, iar celalalt a Tribunalului de drept comun, care ultim caz nu este referitor la constatarea nașterii în lipsă de registre de stare civilă, ci cu totul la o altă chestiune după cum vom stabili mai la vale.

Că, deci, acele două grupe de texte prin combinarea cărora cere reclamantul a i se admite acțiunea fiind referitoare la materii cu totul diferite, fără nici o legătură posibilă între ele, vom examina această acțiune prin prizma ambelor aceste grupe de texte analizate separat.

Având în vedere că, potrivit disp. art. 8 din legea pentru recrutarea armatei, în fiecare comună se întocmește anual „tabelele de recensământ ale armatei“ ce sunt niște liste cuprinzând numele tuturor tinerilor domiciliați în comună și care împlinesc în anul următor vârsta de 21 ani, tabele ce se întocmesc din oficiu, indică art. 10 din aceeași lege, avându-se ca criteriu de apreciere registrele stării civile, declarațiile ce părțile sunt îndatorate a face sau ori ce alte documente ori informațiuni de notorietate publică, care măsură luată pe baza acestei ultime posibilități este cu atât mai indicată, spune art. 19 din lege ce a fost menționat și în acțiune, pentru acei tineri ce nu vor putea stabili fie printr'un extract din registrele stării civile, fie în lipsa acestora *cu hotărârea judecătorească obținută conform art. 33 c. civ.*, că au o altă etate ca aceia rezultată din documentele sau informațiunile de notorietate publică.

Că, din complexul acestor dispozițiuni rezultă că această lege specială nu numai că nu modifică în totul sau în parte principiile codului civil în materii de stabilirea nașterii în lipsa registrelor de stare civilă, dar tocmai că se referă la aceste principii pe care le menține în totul arătând expres că pentru întocmirea tabelilor de recensământ ale recrutării, etatea se poate dovedi numai prin mijloacele indicate de art. 33 c. civ., în lipsa registrelor stării civile.

Că, de unde se stabilește cu precizie că hotărârea obținută pe baza acestui text este opozabilă și autorității ce întocmește tabelele de recensământ, fără ca acea autoritate să fi fost citată în instanță, **aceia** ce este de altfel în armonie cu principiile generale ce cărmuesc această materie, căci aceste hotărâri judecătorești rămânând definitive și fiind trecute în registrele stării civile capătă o putere probantă egală cu aceia de care se bucură însăși constatările registrelor stării civile.

Considerând că, cererea pentru stabilirea unei

nașteri fiind o acțiune de natură personală ce se judecă contradictor cu ofițerul stării civile alocului unde s'a petrecut evenimentul nașterii, deci unde ar fi trebuit a se înregistra acest eveniment, înseamnă că această acțiune potrivit disp. art. 58 pr. civ., va trebui a fi soluționată de instanțele domiciliului pârâtului, adică a ofițerului stării civile competent.

Că, a se admite competența și a instanțelor altor districte ce nu au dreptul de control asupra operațiunilor acestui ofițer al stării civile ar fi a se trece peste principiul fundamental că este inutil și de neadmis a se da hotărâri ce este anticipativ stabilit, că nu vor putea fi executate, devenind deci de nul efect, căci un tribunal neputând obliga ofițerul stării civile ce nu este în jurisdicția sa, a trece sentința inexecutabilă și deci fără efecte când constată prin ea o naștere petrecută pe teritoriul unei comuni aparținând jurisdicției unui alt Tribunal.

Că deci, soluționarea acestei acțiuni privită din punctul de vedere al art. 33 c. civ. și 19 din legea recrutării nefiind de competența Tribunalului Covurlui, ci de acela de Constanța, urmează a se declina competența în favoarea acestui Tribunal.

Având în vedere că, reclamantul a invocat în sprijinul acțiunii sale și art. 159 din regulamentul legii pentru recrutarea armatei, care text este dezvoltarea art. 70 din însăși legea respectivă.

Având în vedere că, din coprinsul art. 62 al. c. din această lege rezultă că printre alte atribuțiuni ale consiliului de recrutare este și aceea de a asculta reclamațiunile privitoare la înscrierea pe tabelele de recensământ.

Că, însă, urmează imediat restricțiunea prevăzută de art. 70 din legea ce dispune că dintre aceste reclamațiuni acelea ce ar fi referitoare la starea civilă vor fi de competența Tribunalului ordinar, nu de a acestui consiliu ce este o instanță specială.

Că, de unde rezultă că vor fi judecate de Tribunal potrivit acestui text *numai reclamațiunile referitoare la starea civilă contra înscrierilor pe tabelele de recensământ*, iar nu și acelea pentru contestația nașterii ce am văzut că potrivit disp. art. 10 din legea recrutării se judecă conform art. 33 c. civ.

Că, deci, iată pentru ce spuneam încă dela început că nu este nici o legătură între materia tratată de art. 33 c. civ., la care se referă și art. 19 din legea recrutării și aceia cuprinsă în art. 70 din această lege, complectat cu art. 159 din regulamentul ei și că în consecință o acțiune nu poate fi motivată pe ambele prin combinarea dispozițiilor lor, ci numai fie pe unul, fie pe celălalt.

Că, în speță, nu se dovedește și nici nu se susține de reclamant cum că a fost înscris în tabelele de recensământ, ca Tribunalul să fie în măsură a verifica regularitatea acestei operațiuni ascultând după cum indică art. 159 din regulament și cuvântul cercului de recrutare, pentru a soluționa potrivit disp. art. 70 sus citat, ci s'a cerut prin această acțiune pur și simplu numai constatarea etății, deci a naș-

terei ce a avut loc în com. Hârșova jud. Constanța la o anumită dată.

Că rezultă deci că din acest punct de vedere acțiunea de față este nefondată, invocându-se acest din urmă text numai pentru că justificându-se citarea cercului de recrutare din Covurlui pe baza dispozițiilor lui, să se dea iluzia competenței Trib. Covurlui de a soluționa cererea.

Că, în consecință, urmează a se declina competența în favoarea Tribunalului Constanța ce este singura instanță în drept a statua asupra prezentei acțiuni, bazată pe textele mai la început discutate.

Având în vedere că, deși art. 159 din regulamentul legii pentru recrutarea armatei combinat cu art. 70 din această lege dispune după cum am văzut, că se judecă contradictor cu cercul de recrutare *numai reclamațiunile referitoare la înscrierile pe tabelele de recensământ* și că în speță obiectul acțiunii nu este motivat de o asemenea reclamațiune, dacă totuși s'ar presupune că bine și necesar trebuia citat și cercul de recrutare, încă competența revine tot Tribunalului Constanța, căci reclamantul ce susține a fi născut pe teritoriul jud. Constanța nu justifică cu nimic a fi domiciliat în prezent în jud. Covurlui, pentru ca putând pretinde a fi trecut în tabelele de recrutare a cercului acestui județ, să facă o asemenea reclamațiune la Tribunalul domiciliului acestui cerc, adică la Trib. Covurlui.

Că, după cum se constată și din însuși coprinsul petițiunii nu-și indică nici un domiciliu nici prin această acțiune, aceia ce naște prezumția a avea domiciliu în alt județ, presupus în acela natal, prezumție ce nefiind cu nimic combătută devine o probă complectă.

Că, această interpretare este în perfectă armonie cu însăși principiile legii de recrutarea armatei ce prin art. 11 al. e. obligă a face proba domiciliului altul ca acela presupus prin naștere, familie și locuință de fapt, pe partea interesată, adică pe tânărul recrutabil, în speță pe reclamant, care după cum am spus nu numai că nu face această dovadă, dar chiar evită a-și indica domiciliul.

Că, deci, reclamantul fiind și născut și presupus domiciliat pe teritoriul județului Constanța, competența rezolvării prezentei cereri revenind și în această ultimă ipoteză tot instanțelor aceluși județ, urmează a se declina competența în favoarea Tribunalului Constanța.

Semnat: Aurel L. Vidrașcu.

Bibliografie

Nicolae D. Chimpa, Doctor în drept, magistrat. „Responsabilitatea civilă a Funcționarilor publici”. (Tipografia „Transilvania”. — Pitești, 84 pag. — Prețul 100 lei.

E un studiu de actualitate, care interesează mult problema *Responsabilității civile a funcționarilor publici*.

Chestiunea pusă de d-l Nicolae D. Chimpa, în studiul de mai sus, pe care mai întâi l-a prezentat

ca teză de doctorat la Universitatea din București, la noi s'a discutat mai puțin sub raportul juridic, care să aibă consecințe practice în tehnica administrativă. Înainte de război, statul care s'a ocupat mai de aproape de „responsabilitatea funcționarului” în genere a fost *Austro-Ungaria*. După război mai afirmat s'a ocupat apoi Italia, prin noule sale legi — ce au avut ca rezultat o funcționare bună a tuturor birourilor publice.

În România situațiunea funcționarilor a început să preocupe delă o vreme, aproape pe fiecare guvern, iar în cele din urmă mai ales însăș pe „funcționari”. În acest moment de actualitate apare studiul d-lui judecător Chimpa: „*Responsabilitatea civilă a funcționarilor publici*”. Autorul arată delă început ceeace l-a determinat a se ocupa de această problemă: „Astăzi când se discută atât de mult o nouă alcătuire a serviciilor publice, când însăși organizarea noastră administrativă este în preajma unor adânci prefaceri, am crezut că, chestiunea răspunderii funcționarilor publici poate fi de actualitate”.

Iată care sunt chestiunile, asupra subiectului de mai sus, despre care ne vorbește, în 3 capitole mari, d-l Chimpa:

a) Despre alcătuirea statului, despre legile și regulamentele existente, referitoare la funcționarii publici, cu un studiu comparativ — între aceste legi și regulamente și acțiunile din dreptul roman („*Lex Valeria*”, etc.).

b) Izvorul responsabilității în dreptul românesc. Care fapte ale funcționarului sunt săvârșite de el, ca particular și cari sunt săvârșite și de el în exercițiul funcțiunii; pe ce se întemeiază sancțiunea legală asupra faptelor funcționarului (vezi, sec. III, pag. 40); responsabilitatea magistraților, cea ministerială, etc.

e) În ultimul capitol (pag. 59—81) pe care-l intitulează „*Drept comparat și interprovincial*”, autorul ne arată responsabilitatea funcționarului în câteva legislații streine: Franța, Germania, Anglia și în provinciile alipite după război: Transilvania, Bucovina, Basarabia, — ea de pildă acele legi ce s'au aplicat și în statul român, până la unificarea legislativă.

Să vedem cum autorul vede soluționarea „faptului personal și faptului de serviciu” mai întâiu, neocupându-ne de partea istorică, presupunând că e mai cunoscută.

D-l Chimpa spune¹⁾: „un funcționar judecătoresc, primind un apel, îl înregistrează cu o dată posterioară primirii, pentru ca partea să fie decăzută din dreptul de apel”. De pildă — acest fapt ar fi personal, pe când următorul ar fi faptul de serviciu, atunci când de bună credință funcționarul a făcut un act oficial, chiar nelegal.

În primul caz funcționarul e vinovat și răspunzător personal. Se citează art. 13 din statutul funcționarilor publici, părerile d-lor prof. Onișor, Anibal Teodorescu și P. Negulescu, apoi tezele susținute de Duguit, Michoud (teoria obiectivă) și ale lui Haurion, Laferrière și Jèse (teoria subiectivă). Autorul înclină către teoria subiectivă: „adoptăm fără ezitare criteriul arătat de autorii subiectiviști”, căci spune d-sa: „este un fapt de serviciu, atunci când personalitatea agentului este inexistentă în acțiunea sa și din contră avem un fapt personal, când această personalitate se reliefează deasupra unui administrator obișnuit”¹⁾.

Și pe tema aceasta d-l judecător Chimpa — arată

și responsabilitatea penală, din actul personal al funcționarului, în care parte gândim că, s'ar fi putut invoca și art. 14 din c. pen., iar acolo unde se dă exemplul cu înregistrarea apelului pe o dată anterioară — se înțelege — că e vorba și de un fals în acte publice.

La finele cap. II²⁾ — autorul face niște propuneri ce prezintă un deosebit interes, de aceia le și arătăm:

„Așa dar o viitoare lege asupra răspunderii funcționarilor publici ar urma să conțină următoarele principii:

a) Răspunderea integrală a funcționarilor față de particularul lezat.

b) Răspunderea directă și imediată.

c) Competența instanțelor de drept comun.

d) Răspunderea superiorului ierarhic, autor al ordinului ilegal.

e) Cumul de responsabilitate.

f) Gratuitatea procedurii pentru particularul reclamant (art. 557 al. 2 ante-proiectul legii adm.)”.

Acesta e studiul eminentului magistrat delă Trib. de Argeș, privit „*grosso modo*”. Soluțiile preconizate de d-sa sunt severe; e atitudinea pe care o ia întotdeauna omul integru, pentru perfecționarea unui lucru, — iar în cazul de față a aparatului administrativ. Acest studiu explică o capacitate de muncă și juridică; era de așteptat ca d-l Chimpa distins magistrat și unul dintre cei apreciați de către profesorii Universității unde a studiat, să dea la iveală o prețioasă lucrare.

Totuș, îl rugăm — ca la următoarea ediție a acestei lucrări, să insiste și asupra comisiunilor de judecată, comisiunilor disciplinare.

De ce? După război descentralizarea și federalizarea mereu sunt aplicate sau îmbrățișate — teoretic cel puțin — în toate statele civilizate. Acest lucru în mod firesc a dat naștere la alte organisme în state, la zisele corporații — bresle.

Tot un astfel de stat corporativ o să ajungem și noi și nu prea târziu: legea noastră electorală e aproape corporativă: clerul dă atâția reprezentanți, Camerele agricole al număr ș. a. m. d.

Justiția este încă o măsură administrativă după un fel de corporație; nulitarii, în ceeace privește răspunderea — sunt judecați de consiliile de război; preoții de către sinod, etc.

Pe lângă acestea se găsesc și acele comisiuni de disciplină și apoi contenciosul — în alte cazuri, cum foarte bine a spus d-l Chimpa. Gândim că, bine a susținut d-l Chimpa ca să existe o sancțiune mai severă, cumul de responsabilitate, gratuitatea procedurii, răspunderea directă și imediată, însă asupra competenței — ne deosebim — ca ea să nu fie de drept comun în sensul ca tot magistrații să judece, însă după o procedură specială și urgentă. Acest lucru de dorit este ca corpul funcționarilor să nu-și micșoreze din prestigiu prin acei funcționari traduși pe banca de pârât sau inculpat. Încă odată notăm: *funcționarii să fie judecați de către magistrați, însă după o procedură specială și în camera de consiliu.*

Și cu aceste note, spunem din nou: studiul d-lui judecător Chimpa „*Responsabilitatea civilă a funcționarilor publici*” e interesant și poate fi consultat cu profit de către acei cari se preocupă de această problemă atât de importantă a organizării administrative.

Prof. Petre Ionescu-Muscel
Doctor în drept delă Univ. din Roma

1) Op. cit. pag. 32—33.

2) Op. cit. pag. 40.